

Smotra Dalmatinska La Rassegna Dalmata

DODATAK

Objavitelju Dalmatinskomu

SUPPLEMENTO

all'Avvisatore Dalmato

Cijena je na godinu "Objavitelju Dalmatinskomu" i "Smotri Dalmatinskoj" za Austro-Ugarsku kr. 10, samom Objavitelju Dalmatinskomu kr. 6, samoj "Smotri Dalmatinskoj" kr. 6. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se u razorje no. Pojedini brojevi "Objavitelja Dalmatinskoga" stoje 10 para a pojedini brojevi "Smotre Dalmatinske" isto 10 para. Zasreću broje i para 20.

Pitanja za predročuju iz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbu uz koja nema prilicne pretplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju postom i na ulticama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju.

Pisma i novce treba slati Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Zadru.

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranu valja se obr. biti istom Uredu.

Prezzo d'associazione per un anno: per l'Avvisatore Dalmato e la "Rassegna Dalmata" per la Monarchia A.-U. cor. 10, per l'Avvisatore Dalmato soltanto cor. 6, per la "Rassegna Dalmata" soltanto cor. 6. semestre e trimestre in proporzione. Un solo numero dell'Avvisatore Dalmato costa cent. 10, un solo numero della "Rassegna Dalmata" cent. 10. Numeri ritirati cent. 20.

Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. — Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono.

Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all'Ufficio dell'Avvisatore Dalmato in Zara.

Per l'ispezione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi allo stesso ufficio.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

SI PUBBLICA AL MERCOLEDI ED AL SABATO

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvjestaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 13. Službeno se javlja: "13. septembra 1916, Istočno bojište: Fronta protiv Rumunjske: Stanje se nije izmijenilo. Vojna fronta generala konjice Nadvoivode Karla Frana Josipa: Jedinstveni napad u masama što su Rusi preduzeli protiv naše karpatске fronte između Smotreca, jugo-zapadno od Zabit, i Zlote Bistrice, skrio se pred hrabrim otporom branilaca sa izvanredno teškim gubicima po neprijatelja. U istočnoj Galiciji nikakvih dogadjaja. Vojna fronta princa Leopolda Bavarskoga: Osim umjerene vatre artiljerije i sprava za bacanje mina, ništa važno. Talijansko bojište: Na fronti Soče sve jednako neprijateljska artiljerijska vatra. Između Etave i doline Astica nastalo prilično mirovanje. Jugo-istočno bojište: Na Vojsci kad i kad živahna čarkanja. Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Hofer podmaršal. Dogadjaji na moru: U noći od 12 na 13. septembra eskadra hidroplana dobro je osula mnogobrojnim bombama naprave željezničke stanice i vojničke gradnje u Cervignanu. Prouzročena su dva oveća požara i zestoka eksplozija u jednoj zgradi i postignuto je više pogadjanja u naprave željezničke stanice. Druga eskadra hidroplana napade te iste noći ratnu luku u Mlecima, pogodivši najtežim bombama arsenal, dokove, gazometar, trgovu Alberoni i škare u Chioggi. U Chioggi prouzrokovano je više požara. Obe eskadre hidroplana povratise se čitave, ma da se najžešće u njih pucalo. Zapovjedništvo flote.

BEČ, 14. Službeno se javlja: "14. septembra 1916. Istočno bojište: Fronta protiv Rumunjske: Odbijeno je više neprijateljskih napada zapadno i istočno od Nagy-Szebena (Sibinja). Na ostalim dijelovima fronte nije se ništa zbilo. Fronta generala konjice Nadvoivode Karla Frana Josipa: U Karpatima se opet zestoko bije. Poslije izdašne artiljerijske pripreme, koja je porasla do ubrane vatre, neprijatelj juriša na naše pozicije na Smotyczu, Ludowi i Capulu, ali smo ga najkrvavije odbili. U dolini Ciba boj se još bije. Vojna fronta princa Leopolda Bavarskoga: Stanje nepromijenjeno. Talijansko bojište: Neprijateljska topovska vatra protiv kraške visoravni vidljivo se pojača. U Tirolu naše čete nastavljuju pročišćivanje predjela oko Sorana; osvojivši jednu poziciju na visu, zarobiše 44 Alpinaca, među njima 2 oficira, i oteše jednu mitraljezu i znatnu količinu živeza. Naše pozicije na vijencu Fassanskih Alpa stoje pod neprekidnom artiljerijskom vatom. Jugo-istočno bojište: Nikakvih dogadjaja. Dogadjaji na moru: Dana 13. septembra popodne neprijateljska letjeljska eskadra od 18 letjelica, "Caproni" a zaštićena od 3 obrambene letjelice, preduze napad na Trst. U zalivu zadržavalo se, da ih podupiru, 6 neprijateljskih torpedaca i 2 motorna broda. Bačen je veliki broj bombi, koje nijesu nanijele nego vrlo neznatnu materijalnu štetu, a nikakve vojničke. Koliko se dosad zna, jedan je čovjek lako ranjen. Poručnik Banfield primudri, u zračnom boju, jednu neprijateljsku obrambenu letjelicu da se spusti i povuče iza neprijateljskih linija. Naše letjelice i obrambene baterije postigoše nekoliko pogadjanja na neprijateljskim torpedacima. U isto vrijeme jedna se neprijateljska eskadra letjelica pojavila izviše Poreča, gdje je bacila jedno dvadesetak bombi. Porašila jednu poljsku kolibu, ali druge štete nije nanijela. Zapovjedništvo flote.

Izvjestaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 13. Wolff-Bureau javlja: "Veliki glavni stan, 13. septembra. Zapadno bojište: Bilka sjeverno od Somme izvova se razmahala. Naše su čete izmjeđu Combles i Somme u teškom

hrvanju. Francuzi prodrijuše u Bouchavesnes. Artiljerijski bojevi nastavljuju se s obe strane rijeke sa najvećom žestinom. Francuzi napadi u odsječku Thiamonta i džriela Souville propadoše.

Istočno bojište: Jedinstveni ruski udar u masama u Karpatima propade sa najvećim gubicima. U Erdelju njemačke su čete došle u bojni dodir s Rumunjima kod Hermannstadt (Sibinja) i južno od Hatzsega. Balkansko bojište: Kretanje u Dobruži vrše se po planu. Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

BERLIN, 13. (Službeno). Dana 11. septembra njemački hidroplani napadoše pred Konstancom ruske pomorske snage. Na jednome linijskom brodu, na jednoj podmornici i na nekoliko razbijača postigosmo nesumnjivih pogadjanja. Dana 12. septembra više je njemačkih eskadra hidroplana napalo neprijateljske pomorske snage, postigavši nesumnjivih pogadjanja. Jedan je neprijateljski razbijač namah potopljen. Sve se letjelice povratise bez kvara.

BERLIN, 14. Wolff-Bureau javlja: "Veliki glavni stan, na 14. septembra 1916: Zapadno bojište: Ponovljeni jaki neprijateljski napadi između Cincy i Somme i na više mjesta južno od rijeke odbijeni su krvavo. Protunapadom stekosmo zemljišta i pade u naše ruke nekoliko zarobjenika i plijena. Zapadno od džriela Souville pješadijski okršaji. Jugo-istočno bojište: U Dobruži njemačke, bugarske i ruske čete biju se s uspjehom te napreduju sve jednako dalje. S obe strane Ostrovoškog jezera porasla je borbena djelatnost. Na Mogenskoj fronti i istočno od Vardara, sjeverno od Ceganske Planine i na Kukuru i Kovilu odbijeni su ponovljeni ojači neprijateljski napadi. Bugari su zapremili Kavalu. Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Izvjestaji turskog glavnog stana. CARIGRAD, 14. Glavni stan javlja 9. septembra: U odsječku Eufrata progloše naprasno pokusi neprijatelja da nas iznenada napane; neprijatelj je bio prisiljen da se dade u bijeg. Na desnom krilu fronte Kavakza nenadni neprijateljski napad bio je uzbijen protudarom. U jurišanju jednog samog viša pretrpio je neprijatelj gubitak od 2000. momaka.

Izvjestaj bugarskog glavnog stana. SOFIJA, 14. Glavni stan javlja 13. septembra: Rumunjska fronta: Duž Dunava traje mirovanje. Naše čete napreduju u Dobruži. Zapovjednik treće vojske javlja, da oficiri koji su se jučer povratili iz okolice Silistrie i Utrakana izvještaju da su rumunjske čete za svog sramotnog uzamaka počinile uzasni okrutnosti na mirnom bugarskom pučanstvu; u tim grozotama da su učestvovali i ruski odjelci. Na macedonskoj fronti, u pojedinim odsječcima, artiljerijska i pješadijska vatra. Neprijateljevi pokusi da prođu, odbijeni su povsuda. Duž egejske obale krstari neprijateljska flota.

U UGARSKOJ

U srijedu je započela u ugarskom saboru rasprava o prijedlozima Alberta grofa Apponyja i Julija grofa Andrassyja glede saziva delegacije i promjene austro-ugarske nagode, u smislu da bi ministar izvanjskih posala imao doći pred ugarski sabor, te tamo odgovarati za svoje čine. Dakako da su oba ta prijedloga, i ako budu prihvaćena, samo akademske naravi, jer se ugarska delegacija, bez austrijske, ne može sastati, a jer se austro-ugarska nagoda ne smije promijeniti jednostrano. To znadu i predlagatelji, pa malo i mare da im prijedlozi budu prihvaćeni ili odbijeni; oni preko tih prijedloga gadjaju na nešto drugo.

Megjustranački mir, koji je u Ugarskoj sve do nedavna vladao, počeo se kolebati, netom se povratio u domovinu grof Mihajlo Karolyi, koji neće da u ovo teško doba prepusti vladajućoj stranci svu odgovornost i svu slavu, a da oporba ne traži za se svoj dio odgovornosti i slave, kad je sav narod složno i dogovorano u toj jedinjoj misli, da valja svladati neprijatelja. Nego pošto ti njegovi nazori ne nagjose odziva u neodvisnoj stranci, istupio je grof Karolyi sa svojim pristalacima iz nje i sastavio svoju stranku, koja, kako nije vezana na megjustranački mir, može da se u parlamentu vladu kako hoće. Osnivanjem Karolyijevе stranke u Ugarskoj megjustranački je mir bio ugrožen. To dakako nije bilo po čudi ostalim oporbenim strankama, pak da spase taj mir, i da ne izvrgnu ugarsku sabornicu opasnosti da po-

stane u ovo doba poprištem divljih stranačkih strasti, stali su pregovarati kako da se oporba umiri; smislilo se načim, da bude obavještena o svemu što se dogadjja, pa da i ona uzmogne vršiti neki uticaj na tijek stvari. Vlada ministra predsjednika grofa Tisze nije se protivila ovoj zamisli, a da spasi ugroženi megjustranački mir, nastavila je s vogaama ustavne, pučke i neodvisnjačke stranke pregovore, koji su doveli do toga da je Njegovo Veličanstvo primilo grofa Apponyja, grofa Andrassyja i Stjepana pl. Rakovskog, kao povjerenike oporbenih stranaka u audijenciju. Što se je kasnije dogodilo to još nije sasvim jasno; ali to stoji, da su se tri oporbena povjerenika potužila, da im se onemogućuje vršenje zadataka, što su ih na se uzeli, pa su ne samo odložili prihvaćene misliju, već i otkazali megjustranački mir, pridržavajući sebi pravo, da bez obzira podvrgnu kritici sve pojave i i dogadjaje javnog života.

Prigodom bezdušnog navještaja rata sa strane Rumunjske i ispražnjenja pograničnih županija u Erdelju, oni su se obilato poslužili s tim svojim pravom, iznoseći mnogih prigovora protiv vrhovnog vojnog vodstva i ministarstva izvanjskih posala, te stavljajući napokon ona dva glasovita prijedloga, da tako budu imali priliku da provedu veliku političku raspravu.

Stanje se u Ugarskoj bilo dakle dosta zaoštrilo; ali u isto doba oporba se uvjerila, da treba naći načina kako da se izbjegne strastvenim političkim borbama, kojima bi se samo našli neprijatelji veselili i koje bi znali izrabiti u svoje svrhe. U ovoj nepričljivo pala je kritika o koncentracijom kabineta; te od neko doba ta zamisao zaprema prvo mjesto u Ugarskoj politici. Teško je kazati na kojoj je strani došlo do te zamisli; ali da se u njoj ozbiljno radilo dokazahu dogadjaji zadnjih dana: odgođenje sabora do utornika, put ministra predsjednika grofa Tisze u Beč, njegova audijencija kod Njegova Veličanstva i njegovo vijećanje s ministrom izvanjskih posala baronom Burianom.

Misao koncentracijom kabineta sastoji se u tom, da bi se oporbenih stranaka — osim Karolyijevе — stupili u ministarstvo kao ravnopravni članovi, pa time dobili zakonita udjela u odgovornosti za vovjenje javnih posala. U tome nema razlike između mišljenja stranke narodnog rada i oporbenih stranaka. Ali im se mišljenja razilaze u nekim pojedinostima. Oporba traži odstupanje ministra izvanjskih posala baruna Buriana i ministra predsjednika grofa Tisze; dok stranka narodnog rada hoće da vovje oporbe ne ulaze u kabinet kao resortni ministri, već samo kao ministri bez lisanice. Između ta dva stajališta ima mnogo drugijih, koji mijenjaju od dana na dan, te ih je gotovo nemoguće pobliježiti. Ipak regbi, da u redovima oporbe sve to više popušta zahtjev da ministar predsjednik grof Tisza ustupi svoje mjesto kojoj drugoj licanosti, dok i sama stranka na vladi donekle priznaje da bi se grofu Juliju Andrassyju mogao dati neki uticaj na vovjenje izvanjske politike. Ovakvo su stale stvari od utornika, u oči početka velike političke rasprave u ugarskom parlamentu.

BUDIMPEŠTA, 12. „Pester Lloyd“ piše o glasovima glede sastava koncentracijom kabineta: Budući da oporba, kako se čini, još i sada pomišlja na koncentracijom kabinet bez ministra-predsjednika grofa Tisze, možemo izvjesno ustvrditi, da se od maja god. 1915 nije ništa promijenilo glede ostvarenja takove kombinacije. I u klubu stranke narodnog rada bila je sinoć govora o glasovima glede eventualnoga sastava koncentracijom kabineta. Prevladalo je shvaćanje, da se takova kombinacija ni u kojem slučaju ne može oživotvoriti. Pri tome se naglasilo, da je ostvarenje ove ideje nemoguće već poradi stajališta, što ga Julije grof Andrassy zastupa u pitanjima izvanjske politike. Ali i rješavanje velikih gospodarskih pitanja, naročito pitanja o gospodarskoj nagodbi s Austrijom, velika je zapreka za to, da se provede kombinacija koncentracijom kabineta. Grof Albert Apponyj nedvoumno je to razložio u zastupničkoj kući, pošto je izričito naglasio, da sadašnja zastupnička kuća prema njegovu sudu upće ni nema prava, da rješava ona gospodarska pitanja, o kojima većina drži, da se bezuslovno moraju riješiti.

Ugarski Parlament.

BUDIMPEŠTA, 12. Predsjednik Beothy otvorio je današnju sjednicu zastupničke kuće zajedničkoga sabora u 10 sati i 1/2 prije podne. Megju podnescima se nalazi brzojavna zahvala predsjednika njemačkoga Reichstaga dra. Kämpfua na brzojavnoj čestitici ugarskoga državnoga sabora. Pošto su se riješile običajne formalnosti, presla je kuća na dnevni red: nastavak rasprave o porezu na preduzeća, koja su obvezana na javno polaganje računata. Kuća je primila osnovu za podlogu posebne rasprave: U dva sata poslije podne sjednica se je prekinula. U popodnevoj sjednici, koja se nastavila u 4 sata i po, prihvaćena je osnovna nakon iscrpne rasprave i u posebnoj raspravi. Za tim je kuća bez rasprave prihvatila osnovu zakona o riječkom državnom redarstvu, o proširenju djelokruha budimpeštanskoga državnoga redarstva na predgrađe Czepele kao i o županijskom prirezu za ratne dobrotvorne svrhe. Za tim se je uzela u pretres osnova zakona o zadužnicama, što ih ima preuzeti budimpeštanska gradska općina.

Govor grofa Tisze. Ministar predsjednik prihvaća tajne sjednice.

Na koncu sjednice prihvatio je riječ ministar predsjednik Stjepan grof Tisza i izvjavio, da bi htio zamoliti kuću, neka kod rasprave, koja će se sutra početi, ima na umu izvanredno važne narodne i državne interese, koji iziskuju, da se ova rasprava kreće u primjerenim granicama, kakò ne bi izbile na površinu pojave, što bi ih mogli naši neprijatelji izrabiti kao znakove slabosti ili kao smalaksanje ratobornoga raspoloženja. Htio bi upozoriti jedino na to, da neprijateljska štampa već sada najbezobčnije iskorišćuje činjenicu, da se je parlament bavio s izvanjskim i vojničkim pitanjima, te najperfidnije izrabljuje za svoje svrhe izjave pojedinih govornika, koji nijesu za to dali nikakvog objektivnoga povoda. Pošto su vovje oporbenih stranaka izrazile želju, da im se pruži prilika, da povedu riječ o pitanjima izvanjske politike, nije se ministar predsjednik htio oglušiti ovoj želji. Za takva pitanja, koja se u interesu države ne mogu raspraviti u javnoj sjednici, pružila se je prilika, da se o njima povede riječ u tajnim sjednicama.

Zast. Aladar grof Zichy (pučka stranka) prima zahvalno na znanje izjavu ministra predsjednika, na što se je sjednica u 7 sati na večer zaključila. Narodna je sjednica sutra u 10 sati s ovim dnevrim redom: Treće čitanje zakonskih osnova, koje su danas prihvaćene u prvom i drugom čitanju, te rasprave o prijedlozima zast. Julija grofa Andrassyja glede saziva delegacije i zast. Alberta grofa Apponyja o promjeni paragrafa 39. nagodbenoga zakona, koja ide za tim, da se omoću ministru izvanjskih posala, da dogje pred zastupničku kuću.

BUDIMPEŠTA, 15. Zastupnička Kuća. Na nastavljenju raspravi o prijedlogu da se sazovu Delegacije, govornici se opozicije izvjavise u prilogu prijedloga. — Zast. Bathlyanyi, Karolyevе stranke, traži da se uklone ministar izvanjskih posala, ministar rata i ministar predsjednik, jer da su izgubili povjerenje.

Grčki IV. vojni zbor u Njemačkoj.

BERLIN, 14. Wolff Bureau javlja: Pošto su se njemačko-bugarske čete, uslijed Sarraillova napada, našle prinuđenim da radi protunapada uđu u grčku Mačedoniju, stajao je iza lijevog bugarskog krila, koje bijase naprijed prodrlo, četvrti grčki vojni zbor, odložene puške, razmješten u gradovima Seresu, Drami i Kavali. Ententa je svojim mjerama išla za tim, da te grčke trupe prinudi neka uza nju stupe ili da im pripremi istu sudbinu kao i onim dijelovima jedanaeste grčke divizije u Solunu, kojima nasilije načinise. S obzirom na nesnošljivu priliku povjerenih mu četa, zapovijedajući general četvrtog grčkog vojnog zbora bi primoran da samostalno radi, te dana 12. septembra zamoli njemačku vrhovnu vojnu upravu da uzme u zaštitu, pred priškom Ententom, njegove hrabre i kralju vjerne čete i da ih zakloni i opskrbi. Ovoj će se molbi udovoljiti. Da se izbjegne svaka povreda neutralnosti, ugovorio se sa zapovijedajućim generalom, da će se grčke čete potpuno obruzene prevesti kao neutralne i razna zakloništva u Njemačkoj. Tu će one uživati pravo gostilju, dok nametnici Entente njihovu domovinu ne ostave.

Grčka se vojska dijeli u mirno doba u 5 vojnih zbora. Prva četiri sastavljaju po 3 divizije sa po 3 pješadijske pukovnije i po jednu skupinu planinske artiljerije; svaka pješadijska pukovnija ima 2 sekcije mitraljeza, jednu brigadu poljske artiljerije, jednu konjičku pukovnicu i jedan trenski bataljun. Peti vojni zbor ima samo 2 divizije.

Potopljene lagje.

BERNA, 14. „Petit Journal“ donosi: lagja na tri katarke „Europe“ bila je potopljena od njemačke ronilice.

KRISTIANLIJA, 14. Norveški parni brodovi „Kongring“ i „Lodseg“ potopljeni su; vojske su bile iskrcane. Norveško osiguravanje od ratnih šteta pretrpjelo je, uslijed potonuća javljenih kroz zadnja dva dana, štetu od 9 milijuna kruna i tri četvrtine.

Izvjigaji o rumunjskim okrutnostima.

SOFIJA, 15. Vlada je pozvala predstavnike neutralnih država u Sofiji da učestvuju u megjunarodnim izvjigajima o rumunjskim okrutnostima.

Ministar predsjednik Stürmer pošao bi kao poklisar u London.

BERLIN, 15. Dopisnik „Lokalanzeigera“ u Stockholmu dozna je iz petrogdajskih činovničkih krugova, da se tamo pronoši stalni glas e će Stürmer napustiti svoje sadašnje mjesto. Stürmer bio je kod Cara u glavnom stanu na izvještaj, pa je na povratku izvjavio da će skoro preuzeti mjesto poklisara u Londonu sa osobito važnim zadacima.

Novi prokurator Svetog Sinoda.

PETROGRAD, 15. (Službeno). Nikola Rajeff, član savjeta na ministarstvu naslave, imenovan je za višeg prokuratora Svetog Sinoda.

eko zadnje velika
Omrčen, te ubio
nema ljudskih

kolici poklali preko

a 7 o. mj.
Jure Jurić-Sušić p.
ladmanom p. Frane
a popravak jače u
Rudi „Begusa“. Pri
s visine od kakor
Juriću-Sušiću, le
glavu ostante na

om namjesništva za
cima na bojištu.
ivo kr. 100 — Pu-
00 — *Svirče* (otok
sakupio u crkvi kr.
vanišević, župnik u
Sosa kr. 4 — *Nin*
opešinski upravitelj,
čine po selima od
od kojih $\frac{1}{2}$ za udol-
inske krajine, $\frac{1}{2}$ za
 $\frac{1}{2}$ za uskrne da-
bojnom polju. Tre-
— *Zava* Giovanni
kr. 10 — *Kubišće*
Kuma uprava pučke
va pučke škole kr.
D; zbroj predšnjih
pljeno kr. 41148:36.

alih ratnika.
op. gospogje Marije
osp. Mato Bojanic,
u Zadru 10 kruna
dalm. vojnika.
e. k. dvorskog savj.
svrhu gospogja Ma-
Ernest Slipanovic,
ne 2.

nd za pomoć
e site u Zadru.
zemaljskog suda u
septembra kr. 94:77.

Dalmaciji.
polesti u sedmici
ujna 1916.

Ime	Broj	
	oboljelih	umrlih
Orčula	6	1
Iulet	3	1
iograd	4	1
Pag	18	5
Silba	8	2
Zadar	8	3
Orčula	2	1
Trogir	1	1
Rab	2	1

zion.
dal solerte stabi-
Artole il Dalmatino,
80.

rst.
la počasti uspomenu
e. k. višeg financ.

a.
ere di governo per
sigrta Elda Rovaro-

elic per onorare la
ovaro-Brizzi nata de

dnštva.
iz-Bureau.
g glavnog stana.
vljuje:

rostoru jugo-istočno
Istočno od Foga-
strij preko rijeke Al.
dvojovode Karla Fra-

rišli nama u prilog,
hi patrula, nikakvih

da Bavarskog:
Kowel-Rowno poraslo

vala mora smatrati kao propala. Sjeverno od *Vipave* do u okolici *Plave* bila je i artiljerijska paljba vrlo živahna, a da nije tamo došlo do znatnih pješadijskih bojeva. Na fronti *Val di Fiemme* topovskih boj se nastavlja. Odbili smo više napada talijanskih odjeljaka do jačine jednog bataljona protiv kose *Fossan*-*skih* alpa. U jednom od tih napada zapadno od *Cime di Val Maggiore* naše čete zarobiše 60 Alpinaca.

Jugo-istočno bojište:
Stanje se nije izmijenilo.
Zamjenik poglavice generalnog Staba v. Höfer podmaršal.

Dogagjaji na moru:
U noći od 13 na 14 septembra jedna eskadra naših hidroplana osula je vrlo uspješno bombama vojničke zgrade i naprave željezničke stanice u *Gradu*, a druga eskadra letjelica stanicne naprave i druge vojničke zgrade u *San Giorgio di Nogaro*. Opazili smo više pogaganja i velikih požara. Unatoč najžešćen bombardovanju sve su se naše letjelice povratile zdrave.

BEC, 15. U noći izmegju 13 i 14 ov. mj. eskadra hidroplana napala je vrlo uspješno baterije i vojne zgrade u Valoni bombama u ukupnoj težini od 1 $\frac{1}{2}$ tone; postignuto je mnogo pogaganja, i prouzročeno zamašnih požara. Svi se hidroplani, pored najžešće obranbene paljbe, povratiše čitavi.

Popodne dana 14 o. mj. osula je eskadra hidroplana uspješno bombama jednu bateriju na donjoj Soki i utvrde „Adrije“ kod Trčija, koje je neprijatelj zapremio, pa se povrtila zdravo.

Zapovjedništvo flote.

Izvjestaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 15. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 15 septembra. Zapadno bojište. Artiljerijski boj izmegju *Ancre* i *Somme* nastavlja se sa jednakom žestinom. Pokušaj znatnih engleskih snaga da opsežnim napadom zauzmu našu izbočenu liniju južno od *Thiepvala*, nije im uspio. Jaki i hrabro preduzeti francuski napadi, da prodru izmegju *Rancourt* i *Somme* propadoše sa teškim krvavim gubicima. Salaš *Le Pries* zapadno od *Rancourt* zapremio je neprijatelj. Oborimo hicima 4 neprijateljske letjelice. Zapadno od *Strijela Souville* protosmo u ljutom i u noći produženom boju one dijelove naše prednje linije, što ih bijasmo izgubili dana 13 septembra. Jak francuski napad pred našom frontom *Thiaumont-Fleury* propao je sasvim.

Istočno bojište:
U odsejku *Narajowke* i istočno odlatte bijahu preduzeća njemačkih i turskih odjeljaka puna uspjeha. **Balkansko bojište:**
Savezne čete razbiše po više puta neprijateljeve napade i otpor te ga potisnuše na opću liniju *Cuzgun-Kara-orman*. Hessenski princ Fridrich Wilhelm pao je kod *Kara-ormana*. Broj zarobljene momčadi u početnim bojovima i u jurišnjama na *Turakan*, iznosi oblo 28.000.

Poslije žestoka boja izgubismo Malkanidze istočno od *Florine*. U području *Moglene* neprijateljski su napadi odbijeni. Istočno od *Varadara* izbacismo engleske odjeljke iz pomaknutih njemačkih opkopa, u kojima se bjehu učvrstili.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Novi zamjenik poglavice njemačkog generalnog štaba.
BERLIN, 15. Nekadašnji general kvartirmajstor, general poručnik barun *Freytag-Loringhofen* imenovan je, kabinetskom zapovijedi od 12 septembra, zamjenikom poglavice generalnog štaba vojske.

Izvjestaj bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 15. Vojni izvjestaj dana 14 septembra: Rumunjska fronta:
Na fronti Dunava bombardovao je neprijatelj bez uspjeha *Kladovo* i selo Dawidowatz. Slabiji neprijateljski odjelci pokušali su kod selja *Kostola*, *Malke Vrbice* i *Goleme Vrbice* po dva puta da prodru na drugu obalu, no bili su protjerani. U Dobrudzi zametnuo se boj, koji se na liniji jezero *Ol-tinsko-Paraköj-Aphaat-Musa-beya-Cifutkoj* na staroj rumunjskoj granici razvija nama u prilog. Zapijleni smo dosada 4 brometna topa; neprijatelj je uz velike gubitke potisnut.

Macedonska fronta:
U dolini *Moglenice* živahnija djelatnost. Neprijatelj je ponovo napao, no bez uspjeha, brijeg *Bahovo* i visove *Kovil*, *Büjuktša*. Svi su njegovi napadi uz osjetljive gubitke uzbijeni. Na obe strane *Varadara* i na fronti *Strume* živahna artiljerijska paljba.

Nad Sofijom pojavile se rano dvije letjelice s juga, bacile 9 bombi malenog kalibra, te nanijevši neznatnu štetu, pobjegoše u pravcu put sjevera.

Velika pobjeda bugarskih turskih i njemačkih četa u Dobrudzi.

BERLIN, 16. Wolff Bureau javlja: Car je opremio 15 o. mj. Carici ovu brzojavku: General feldmaršal Mackensen baš mi sada javlja, da su bugarske, turske i njemačke čete u Dobrudzi odnijele odlučnu pobjedu nad rumunjskim i ruskim četama. Vilim.

IV. grčki vojni zbor.

BERLIN, 15. Kako donose večerašnje novine, četvrti grčki vojni zbor, što se postavio pod njemačku zaštitu, bio je pod zapovjedništvom generala *Chatzopoulosa*. Zbor je sastavljen od pete, šeste i sedme divizije. Svaka od te tri divizije sastoji se od tri regimenta pješadije po 800 do 1000 momaka svaka, a dodjeljene su svakoj dvije brdske baterije. Osim toga pripada vojnom zboru i jedan artiljerijski regiment od 9 baterija.

Grčka ministarska kriza.

ATINA, 14. Dimitrakopulos odbio je ponudu da sastavi Kabinet.

Sastavljanje Narodnog Ministarstva i saziv Parlamenta u Rumunjskoj.

MILAN, 14. „Secolo“ doznaje iz Bukurešta, da se čim prije očekiva sastavljanje narodnog Kabineta i da će se parlamentat doskoro sazvati.

Snizene cijene životnim namirnicama u Njemačkoj.

BERLIN, 15. Uslijed kudikamo bolje ljetosnje zetje prama lanjskoj, bile su ovih dana znatno snizene cijene hrani. Po novim cijenam prodaje se na malo krupica po 28, prije 45 feniga, funta; ječam za kuhanje i smrvljeni ječam 30, prije po 40 feniga funta. U Berlinu je snizena cijena za *kg.* kruha od 42 na 34 feniga. Ako se isporodi cijena kruha u Londonu, proizlazi da u Berlinu četiri funte kruha padaju 68 feniga, dok engleska je cijena 90 feniga.

Novi francuski zajam.

PARIZ, 15. Komora je primila jednodušno zakonsku osnovu o zajmu.

Eksplodzija barutane u Francuskoj.

PARIZ, 15. Kako donose novine, nastala je u tvornici praha u Bayonne eksplozija, koja je nanijela veoma znatnu štetu; usmrćene su dvije osobe, a ranjeno ih je preko dvadeset.

Porinuće najveće francuske prekoceanske lagje.

PARIZ, 15. Prekružju porinuta je u Saint Nazaire najveća francuska prekoceanska lagja „Paris“ od 37.000 tona.

Umrlo predsjednik ugarske stranke rada.

BUDIMPESTA, 15. Umrlo je Telegdy predsjednik ugarske stranke rada.

Govor Maure o držanju Španjolske i o uzrocima, koji bi je mogli skloniti na promjenu.

PARIZ, 15. „Temps“ objelodanjuje u izvodu govora Maure u kojemu bi bio rekao, da uprkos dobrih zajedničkih interesa, koji postoje izmegju Španjolske, Francuske i Engleske, španjolska neutralnost ostaje nepokolebiva. Ako se temelja ne promijeni tradicionalna politika Engleske i Francuske, koja ide za tim, da od Španjolske učini nemoguću državu i da njezinu propadanje posve iskoristi za sebe, naše će se poteškoće do gusa zaostrići i Španjolci će se morati da uvide nuždi, da u drugim sblizenjima i ententama potraže dopunjavanje sredstava za obranu opstanka Španjolske. Vladi nek je prepušteno da odluči, kad će tomu zgodni čas doći.

Poklisari Francuske i Engleske na audijenciji kod španjolskog Kralja. Sazvane su Cortes.

LYON, 15. „Progres“ javlja: Španjolski je parlament sazvan na 27 o. mj. Kralj je primio prekojuče uzasepce francuskog i engleskog poklisara na odljui razgovor.

Potopljene lagje.

LONDON, 15. Potopljen je prvi brod „Coursellor“ od 4958 tona; posada mu je spašena.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 15. Si comunica ufficialmente: 15 settembre 1916.

Fronte contro la Rumenia.
L'attacco delle truppe alleate nella zona a sud est di *Hätszeg* progredisce favorevolmente. Ad est di *Fogaras* i Rumeni intrapresero l'avanzata oltre il fiume *Alt*.

Fronte del generale di cavalleria Arciduca Carlo Francesco Giuseppe:
Nella valle del *Cibo* i combattimenti andarono decisi a nostro vantaggio. All'infuori di operazioni di nostre pattuglie, coronate di successo, nessun avvenimento.

Fronte del principe Leopoldo di Baviera.
Tra la *Lipa* e la ferrovia *Kowel-Rowno* attività d'artiglieria intensificata.

Teatro della guerra italiana:
Gli Italiani iniziarono una nuova offensiva. Per ora i loro sforzi furono rivolti principalmente contro *l'altipiano carsico*. Ivi il fuoco dell'artiglieria e delle mine è salito alla massima violenza. Nel pomeriggio numerose forze di fanteria nemica mossero in file profonde all'attacco su tutto il fronte tra *Vippaco* ed il mare. Quindi si svolsero violenti combattimenti. Sebbene il nemico abbia potuto qua e là penetrare nei nostri fossati anteriori, tuttavia il suo primo assalto può considerarsi come fallito. A nord di *Vippaco* fino nella regione di *Plava* il fuoco di artiglieria fu del pari molto vivace, senza che qui si giungesse a combattimenti di fanteria rimarchevoli.

Sul fronte della *Val di Fiemme* perdura il duello di artiglieria. Furono respinti parecchi attacchi di riparti italiani fin della forza di un battaglione contro il crinale delle alpi di *Fassa*. In uno di tali attacchi ad ovest della *Cima di Val Maggiore* le nostre truppe fecero prigionieri 60 Alpini.

Teatro della guerra sud-orientale
Situazione inalterata.
Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

Avvenimenti sul mare:

Nella notte del 13 al 14 settembre una squadriglia di nostri idrovolanti ha battuto obbietti militari a *Grado*, una seconda squadriglia di velivoli ha battuto molto efficacemente con bombe gli impianti della stazione ferroviaria ed altri obbietti militari a *San Giorgio di Nogaro*. Furono rimarcati parecchi colpi in pieno e grandi incendi. Ad ont del più violento cannoneggiamento, tutti i velivoli fecero ritorno incolumi.

VIENNA, 15. Nella notte dal 13 al 14 settembre una squadriglia di idrovolanti ha battuto efficacemente le batterie e gli obbietti militari a *Vallona* con bombe del peso complessivo di una tonnellata e mezzo. Numerosi colpi raggiunsero il bersaglio e furono provocati vasti incendi. Ad ont del più violento fuoco di difesa, tutti i velivoli fecero ritorno illesi.

Nel pomeriggio del 14 una squadriglia di idrovolanti lanciò con successo delle bombe sopra una

batteria sull'Isonzo inferiore e sulle officine *Adria* presso *Monfalcone*, occupate dal nemico, e fece ritorno incolume.

Il comando della flotta.

I bollettini del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 15. Il Wolff Bureau comunica: Grande quartiere generale, 15 settembre.

Teatro della guerra occidentale:
Il duello di artiglieria tra l'*Ancre* e la *Somme* prosegue con eguale violenza. Il tentativo di rilevanti forze inglesi di prendere la nostra linea convessa a sud di *Tiepval*, mediante un attacco accerchiante, fallì. Forti attacchi francesi, valorosamente condotti, diretti a sfondare fra *Rancourt* e la *Somme* fallirono con gravi perdite sanguinose.

La fattoria di *LePries* ad ovest di *Rancourt* venne occupata dall'avversario.
Quattro velivoli nemici furono abbattuti. Ad ovest della gola di *Sowille* in un aspro combattimento, protrattosi la notte, furono riconquistate parti della nostra linea che erano state perdute il giorno 13 settembre. Un forte attacco francese dinanzi al nostro fronte *Thiaumont-Fleury* crollò completamente.

Teatro della guerra orientale:
Nel settore della *Narajowka* e ad est di questa, le operazioni di riparti germanici e turchi furono coronate di successo.

Teatro della guerra balcanico.
Le truppe alleate hanno più volte spezzato con freschi attacchi la resistenza del nemico e lo hanno ributtato sulla linea generale *Cuzgun-Kara-orman*. Il principe *D'Assia Federico Guglielmo* è caduto presso *Kara-orman*. Il numero dei prigionieri fatti nei combattimenti iniziali e nell'espugnazione di *Tutarkan* ascende in cifra rotonda a 28.000. Dopo un violento combattimento andò perduta in mano del nemico la località di *Malkanidze* ad est di *Florina*. Nella regione del *Moglena* gli attacchi nemici furono ributtati. Ad est del *Vardar* i riparti inglesi che avevano preso piede nei fossati germanici avanzati ne furono cacciati fuori.

Il primo quartiermastro generale *Ludendorff*.

Il nuovo capo sostituto dello stato maggiore generale germanico.

BERLINO, 15. L'ex quartiermastro generale, tenente generale barone *Freytag-Loringhofen* venne nominato con ordine di gabinetto del 12 settembre, capo sostituto dello stato maggiore generale dell'esercito.

Comunicati dello stato maggiore generale bulgaro.

SOFIA, 15. Lo stato maggiore generale comunica, in data 14 settembre.

Fronte rumeno.
Sul fronte danubiano il nemico cannoneggiò inefficacemente *Kladovo* e il villaggio di *Davidovac*. Più deboli riparti nemici tentarono per due volte presso i villaggi di *Kostol*, *Malka Vrbica* e *Golema Vrbica* di passare all'altra riva, ne furono tuttavia cacciati. Nella *Dobrugia* si svolge un combattimento che sulla linea *Iago di Oltina-Paraköj-Aphaat-Musa-Bei-Cifut Kujusa* sul vecchio confine rumeno, si esplicò a nostro vantaggio. Noi abbiamo catturato fino ad ora 4 cannoni a tiro rapido. Il nemico fu ributtato con grandi sue perdite.

Fronte macedone:
Nella valle della *Moglenica* attività più vivace. Il nemico attaccò ripetutamente, sebbene infruttuosamente, il colle di *Bahovo* e le alture di *Kovil* e *Büjuktasch*. Tutti i suoi attacchi furono ributtati con perdite sensibili per esso. Da ambo i lati del *Vardar* e sul fronte della *Struma* vivace fuoco di artiglieria.

Questa mattina comparvero sopra Sofia due velivoli, provenienti da sud; lanciarono 9 bombe di piccolo calibro, che causarono soltanto scarsi danni; fuggirono quindi in direzione di nord.

Grande vittoria delle truppe bulgare turche e germaniche nella Dobrugia.

BERLINO, 16. Ufficiale. L'Imperatore inviò il 15 settembre all'Imperatrice il seguente dispaccio. Il maresciallo generale *Mackensen* mi comunica in questo momento che le truppe bulgare, turche e germaniche hanno riportato nella Dobrugia una decisiva vittoria sulle truppe rumene e russe.

Guglielmo.

Il IV corpo d'armata greco.

BERLINO, 15. Secondo i giornali della sera, il quarto corpo d'armata greco, che si è posto sotto la protezione germanica, era al comando del generale *Chatzopoulos*.

Il corpo d'armata si componeva della *V, VI e VII* divisione; ognuna delle tre divisioni consta di 3 reggimenti di fanteria di 800 fino 1000 uomini, con due batterie di montagna ciascuno; oltre a ciò al corpo d'armata appartiene un reggimento d'artiglieria con 9 batterie.

La crisi ministeriale in Grecia.

ATENE, 15. Dimitropoulos ha declinato l'incarico della formazione del gabinetto.

Alla vigilia di un Ministero Nazionale e della convocazione del Parlamento in Rumenia.

MILANO, 16. Il „Secolo“ ha da Bucarest, esse- ramente la costituzione di un ministero nazionale e la convocazione del parlamento.

In Germania i grani scemano di prezzo. il pane a buon mercato.

BERLINO, 16. In seguito al raccolto di quest'anno, considerevolmente migliore di quello dell'anno scorso, furono questi giorni diminuiti notevolmente i prezzi di importanti generi alimentari. Il prezzo della vendita al minuto del tritello è sceso da 45 pfennig a 28 per funto; l'orzo perlato e l'orzo tritato da 40 pf. a 30 pf. per funto. A Berlino il prezzo del pane è sceso da 42 a 34 pf., per chilogramma. Da un confronto col prezzo del pane a Londra, risulta che a Berlino 4 funti di pane costano 68 pf. mentre a Londra costano 90 pf.

Nuovo prestito francese.

PARIGI, 15. La Camera accolse a unanimità il disegno di legge sul prestito.

Esplosione in un polverificio francese.

PARIGI, 15. Secondo i giornali avvenne nel polverificio di Bayonne un'esplosione che causò considerevoli danni; due persone rimasero uccise ed oltre 20 ferite.

Il varo del più grande transatlantico francese.

PARIGI, 15. Ieri l'altro a Saint Nazaire ebbe luogo il varo del più grande transatlantico francese „Paris“ di 37.000 tonnellate.

La morte del vicepresidente del partito ungherese del lavoro.

BUDAPEST, 15. È morto il vice presidente del partito del lavoro *Telegdy*.

Un discorso di Maura sull'atteggiamento presente della Spagna e sulle cause che potrebbero determinarla a mutarlo.

PARIGI, 15. Il „Temps“ pubblica un riassunto del discorso di *Maura*, secondo il quale egli avrebbe detto, che ad ont dell'intima comunione d'interessi esistente tra la Spagna, la Francia e l'Inghilterra, la neutralità spagnuola rimane incrollabile. Se la politica tradizionale dell'Inghilterra e della Francia, intesa a fare della Spagna uno stato impotente ed a sfruttare il suo decadimento a loro vantaggio, non venisse radicalmente mutata, le nostre difficoltà si accuirebbero fino al punto estremo, in cui gli Spagnoli sarebbero costretti di cercare in altri avvicinamenti ed accordi i mezzi atti a difendere l'esistenza della Spagna. La scelta del giusto momento per decidere in proposito va lasciata al Governo.

Gli ambasciatori di Francia e Inghilterra in audienza dal Re di Spagna. Le Cortes convocate.

LIONE, 15. Il „Progres“ reca: Le Cortes spagnuole sono convocate pel 27 settembre. Il Re ricevette l'altro ieri, uno dopo l'altro, gli ambasciatori di Francia e d'Inghilterra, ed ebbe con essi prolungati colloqui.

Navi affondate.

LONDRA, 15. Il piroscafo „Coursellor“ di 4958 tonnellate, venne affondato. L'equipaggio fu salvato.

Oglas.

U smislu stavke 4 § 10 društvenog pravilnika, pozivlju se gospoda članovi da izvole doći na izvanrednu glavnu skupštinu, koja će se održati dneva 24 rujna 1916 u 10 sati prije podne u dvorani civilnih rasprava e. k. pokrajinskog Suda dobrostivo ustupljenoj, sa sljedećim

Dnevnim redom:
I. Imenovanje dvaju članova koji će potpisati zapisnik skupštine.
II. Odobrenje zapisnika glavne skupštine obrđrane dneva 27 kolovoza t. g.

III. Izvjestaj revizijskog odbora imenovanog na zadnjoj glavnoj skupštini.
IV. Izvjestaj nadzornog odbora Konsumne Zadruga.

V. Imenovanje uprave.
VI. Izvjestaj o prodaji mlijeka.
VII. Predlog o preinaci § 12 stavke 13 i § 15 stavke 2 i 13 društvenog pravilnika.
Zadar, 16 rujna 1916.

Od nadzornog Odbora Konsumne Zadruga za državne i pokrajinske namjestenike.
Predsjednik *Rigatti*, *Colovic*, Tajnik.

Avviso.

A sensi dell'alinea 4 del § 10 dello statuto consorziale s'invitano i signori soci a voler intervenire all'adunanza generale straordinaria che avrà luogo nella sala dei dibattimenti civili del locale i. r. Tribunale provinciale, gentilmente concessa, addì 24 settembre 1916 alle ore 10 ant. col seguente

Ordine del giorno:
I. Elezione di due soci che dovranno sottoscrivere il protocollo dell'adunanza stessa.
II. Approvazione del protocollo dell'adunanza generale straordinaria tenuta li 27 agosto a. e.

III. Relazione del comitato di revisione eletto dall'ultima adunanza generale.
IV. Relazione del Consiglio di sorveglianza del Consorzio.
V. Nomina della Direzione.
VI. Relazione sulla vendita del latte.
VII. Proposta di modificazione del § 12 alinea 13 e § 15 alinea 2 e 13 dello statuto consorziale.

Zara, 16 settembre 1916.
Dal Consiglio di sorveglianza del Consorzio di consumo per funzionari dello Stato, provinciali e comunali.
Il Presidente *Rigatti*, Il Segretario *Colovic*.

P. KASANDRIĆ odgovorni urednik
Tiskarnica Josipa Ferrari.

Ranjeni i poginuli dalmatinski vojnici.

Iz popisa gubitaka br. 380 od 22/2 1916. Ranjeni vojnici pješ. puk. br. 22.

Ahnašić Božo Filipov, vodnik 4. *Marskump*, rođen u Slnju, 1889.

Bazdović Ante Lstpjesak 4. *Marskump*, rođen u Novigradu, 1880 — *Berčić* Ante Petrov, Lstpjesak 5. *Marskump*, rođen u Korčuli, 1887 — *Biasutti* Gino, jedn. dobr. kapur. 3. *Marskump*, rođen u Zadru, 1894 — *Botica* Ante, Lstpjesak 5. *Marskump*, rođen u Korčuli, 1896 — *Botica* Nikola, Lstpjesak 5. *Marskump*, rođen u Korčuli, 1896 — *Brakus* Paško, Lt. pješak 2. *Marskump*, rođen u Drnišu, 1896 — *Burazer-Turko* Stipe, pješak 2. *Marskump*, rođen u Šibeniku, 1882.

Davidović Nikola, pješak 2. *Marskump*, rođen u Drnišu, 1892 — *Vraškić* Petar, pješak 4. *Marskump*, rođen u Kninu, 1883 — *Dijmanić* Mate Slipanov, Lstpjesak 4. *Marskump*, rođen u Imotskom.

Ilijašević Bogdan, Lstpjesak 2. *Marskump*, rođen u Skradinu, 1889 — *Ivelja* Ivo Marinar, narednik 1. *Marskump*, rođen na Korčuli, 1894.

